

Dosarul nr. 3r-347/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud: N. Bobu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, D. Stănilă, D. Corolevschi)

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Primăria municipiului Edineț,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” împotriva
Primăriei municipiului Edineț și Întreprinderea Municipală „Direcția de Producție a
Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” cu privire la constatarea încălcării dreptului
de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate,

împotriva încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care au
fost declarate inadmisibile apelurile depuse de Primăria municipiului Edineț și
Întreprinderea Municipală „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală
Edineț”, împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătoria Edineț, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 3 decembrie 2020 AO „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Edineț și ÎM
„Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” cu privire la
constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării
informației solicitate.

Prin hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătoria Edineț, sediul Central, a fost
admisă parțial acțiunea. A fost constatată încălcarea de către ÎM „Direcția de
Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” a dreptului reclamantei AO
„Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” de acces la informația solicitată în
baza cererii nr. 84/04.11.2020. A fost obligată ÎM „Direcția de Producție a
Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” să furnizeze informația solicitată de AO
„Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” prin cererea nr. 84/04.11.2020. S-a
încasat din contul ÎM „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală
Edineț” în beneficiul AO „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” cu titlu de
cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, suma de 3000 lei. În rest, acțiunea a
fost respinsă ca neîntemeiată.

La 21 iulie 2021 ÎM „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” a depus apel împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

La 29 iulie 2021 Primăria municipiului Edineț a depus apel împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primăria municipiului Edineț, pe motiv că cererea de apel a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ. A fost declarat inadmisibil apelul depus de ÎM „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț”, pe motiv că motivarea apelului nu a fost prezentată în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La 22 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Primăria municipiului Edineț a depus recurs împotriva încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că la 16 iulie 2021 cererea de apel a fost recepționată de către Curtea de Apel Bălți, care ulterior a fost remisă în adresa Primăriei mun. Edineț, fiind înregistrată la 22 iulie 2021 și deoarece reprezentantul Primăriei s-a aflat în concediu până în data de 17 august 2021, a depus o nouă cererea de apel la 24 august 2021.

A solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei noi încheieri.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 30 septembrie 2021, fiind notificată recurentului în data de 7 octombrie 2021, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.87). Astfel, recursul depus prin intermediul oficiului poștal la 22 octombrie 2021, este în termen.

La 2 noiembrie 2021 în adresa AO „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” și ÎM „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț”, a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă aceștia nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în partea în care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primăria municipiului Edineț împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, pe motiv că cererea de apel a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut posibilitatea depunerii apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 21 iunie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Central, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de AO „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” împotriva Primăriei municipiului Edineț și ÎM „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 21 iunie 2021, rezultă că la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, reprezentantul Primăriei municipiului Edineț, a fost prezent, fiindu-i înmănat și dispozitivul hotărârii, fapt ce se confirmă prin recipisa anexată la dosar (f.d. 51).

Actele cauzei atestă că, la 29 iulie 2021 Primăria municipiului Edineț, a depus apel împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătoria Edineț, sediul Central.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenul de depunere a apelului și-a început curgerea la 22 iunie 2021, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 21 iulie 2021, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel a fost depusă la 29 iulie 2021, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art. 232 alin.(1) Cod administrativ, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 30 septembrie 2021, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil. Or, în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit d) Cod administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

La rândul său, art. 237 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că prevederile art.65 alin.(1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Astfel, în conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

În mod egal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, la depunerea apelului din 29 iulie 2021, nu s-a solicitat.

La caz, nu poate constitui temei de admitere a recursului și anulare a încheierii contestate argumentul recurentului precum că a depus cererea de apel la 16 iulie 2021 la Curtea de Apel Bălți, însă aceasta a fost remisă în adresa Primăriei mun. Edineț, or, prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, stipulează în mod imperativ că apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată, la caz – Judecătoria Edineț, sediul Central. Astfel, apelantul Primăria municipiului Edineț urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a-și asigura realizarea dreptului de acces la instanță în termenul stabilit de lege. De altfel, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem*, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al apelantului/recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Pentru aceste motive, nu poate fi reținută nici afirmația recurentului cu referire la faptul că reprezentantul Primăriei s-a aflat în concediu până în data de 17 august 2021, or, Primăria municipiului Edineț a dispus de suficient timp pentru a-și exercita în termen dreptul de contestare a hotărârii primei instanțe, iar aflarea unui reprezentant în concediu nu demonstrează imposibilitatea atacării hotărârii judecătorești în termenul stabilit de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului conform prevederilor art. 232 alin. (1) Cod administrativ, fapt ce la caz a fost ignorat cu desăvârșire.

Contrar celor menționate, s-a constatat că Primăria municipiului Edineț nu și-a exercitat dreptul de a depune apelul în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Primăria municipiului Edineț nu a depus apelul în termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit d) Cod administrativ, or, efectul principal al decăderii constă în pierderea dreptului neexercitat în termenul legal imperativ.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii spre examinare a unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație

referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată în partea declarării inadmisibile a apelului depus de Primăria municipiului Edineț împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Primăria municipiului Edineț.

Se menține încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în partea declarării inadmisibile a apelului depus de Primăria municipiului Edineț împotriva hotărârii din 21 iunie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere” împotriva Primăriei municipiului Edineț și Întreprinderea Municipală „Direcția de Producție a Gospodăriei Locativ-Comunală Edineț” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron